

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ
ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਦੁਲਟ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਮਨੇ

ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ,-ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ
ਸਟੇਟ,-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1953 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ 488

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦਾ ਕੋਡ(1898 ਦਾ ਐਕਟ V)- ਧਾਰਾ 239— ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਰਤਾਂ - ਉਹੀ ਅਪਰਾਧ"-- ਦਾ ਮਤਲਬ--ਧਾਰਾ 239 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ - ਕੀ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਬਣਦੀ ਹੈ- ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਦੋ ਸੰਸਕਰਣ -ਇੱਕ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ- ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰਾਸਾ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਕੰਮ—ਸੈਕਸ਼ਨ 169 ਅਤੇ 170- ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ—ਕਿ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ N ਇਕੱਲੇ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਸੈੱਟ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੇ ਬਾਕੀ ਛੇ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ N ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸੈੱਟ ਉਹੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਛੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਿ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟ ਮਾਮੂਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਸਨ: ਸਾਰੇ ਸੱਤ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਛੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਕਰ ਦਿਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਡੀਅਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 239 ਦੇ ਉਲਟ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿਊਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੇਸ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੌਰਾਨ ਉਹੀ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦਾ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 239 (ਏ) ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਜੁਰਮ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 389 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਜੇਕਰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਬੇਨਿਯਮੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੰਨਿਆ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਨਾਂ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਕਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਹੋਰ ਜੋ ਵੀ ਕਰੇ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰੇ, ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਸਾਮਨੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਚੁਣਨ ਲਈ ਕਹੋ। ਸੈਕਸ਼ਨ 169 ਅਤੇ 170 ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਬੂਤ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗਵਾਹ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦੂਜਾ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਉਹੀ ਜੁਰਮ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਇਆ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਵਾਹੀ ਪਰਸਪਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਆਪਸੀ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹਨ

ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਸੀ. ਬਾਹਲ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਮਿਤੀ 3 ਸਤੰਬਰ 1953 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਜੇ.ਜੀ. ਸੇਠੀ, ਵਾਈ.ਪੀ. ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਲ. ਕੋਹਲੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਜੱਜਮੈਂਟ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਬਿੰਦੂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਹੈ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਧਿਰ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 6 ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ। 21 ਜਨਵਰੀ 1953 ਨੂੰ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 18), ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 19), ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ (20) ਅਤੇ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 6 ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਚਾਂਗਰਾਂ ਮਾਰਦੀ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਕੋਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਸਨ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਹਰ ਆਏ ਤਾਂ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਭੱਜ ਗਏ। ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 21), ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 22), ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 23), ਅਤੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 24) ਸਮੇਤ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। 22 ਜਨਵਰੀ 1953 ਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। 23 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਨਰਿੰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 25 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 28 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ 25) ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉੱਥੇ ਰੋਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ 18), ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ (ਪ.ਡਬਲਯੂ 19), ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ (ਪ.ਡਬਲਯੂ 20) ਅਤੇ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ, ਮਿਰਤਕ, ਚੀਕਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7 ਨੱਥੂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਆ ਕੇ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਲਾ ਨਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ, ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵੱਲ ਭੱਜੇ ਅਤੇ ਨੱਥੂ ਵੀ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਪਿਸਤੌਲ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਰਮੁੰਵਾਲਾ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ, ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਨੱਥੂ ਨੂੰ 27 ਜਨਵਰੀ 1953 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। 28 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਨੱਥੂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧੂਰਾ ਚਲਾਨ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 14 ਫਰਵਰੀ 1953 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਭਾਵ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 6 ਅਤੇ ਨੱਥੂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਤੀਸਰਾ ਚਲਾਨ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ 28 ਮਈ 1953 ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਚਲਾਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

8 ਮਾਰਚ 1953 ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੇਵਾਂ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 6 ਅਤੇ ਨੰ: 7, ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ 11 ਜੁਲਾਈ 1953 ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:-

"ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਸੰਸਕਰਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।"

ਆਰਡਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: -

ਦੇਸ਼ੀ ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਨਰਿੰਜਨ ਸਿੰਘ, ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 148, 302/149, 307/149 ਅਤੇ 324/149 IPC ਅਧੀਨ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਮੇਲਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ। ਨੱਥੂ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 302, 307 ਅਤੇ 324 ਤਹਿਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮ ਫੇਸ ਕੇਸ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਲਈ ਵੀ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।"

ਜੇ ਦੇਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ

ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ

(ਤਿੰਨ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਚਾਰਜ)

(ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 221, 222, 223)।

ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨੱਥੂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ

ਮੈਂ, ਆਰ.ਡੀ. ਜੇਸ਼ੀ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੱਥੂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ:-

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ- ਇਹ ਕਿ ਤੁਸੀਂ 21 ਜਨਵਰੀ 1953 ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਰੀਬ ਤੇ ਪਿੰਡ ਘੜਕਾ ਵਿਖੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਾਂ (ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ) ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀ।

ਦੂਸਰਾ- ਇਹ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਕੰਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਏ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਚਲਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 307, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਤੀਸਰਾ- ਇਹ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਰੀਅਨ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 324 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਉੱਕਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਿਲਾ
11 ਜੁਲਾਈ 1953

ਆਰ ਡੀ ਜੇਸ਼ੀ,
ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 1st ਕਲਾਸ

ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ
(ਚਾਰ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਚਾਰਜ)

(ਕੇਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 221, 222, 223)

ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਵਗੈਰਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ

ਮੈਂ, ਆਰ.ਡੀ. ਜੋਸ਼ੀ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ, ਨਰਿੰਜਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ:-

ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ 21 ਜਨਵਰੀ 1953, ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਘੜਕਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਦੰਗੇ ਕੀਤੇ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਬੰਦੂਕ, ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਪਿਸਤੌਲ ਵਗੈਰਾ ਚੁੱਕੇ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਜੁਰਮ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 148 IPC ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਜਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ :

ਦੂਜਾ- ਇਹ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ(ਜਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ) ਉਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 302/149 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਕੇਡ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੈ।

ਤੀਜਾ-ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਮੰਸ਼ਾ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ, ਉਕਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਉਸਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ 'ਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਤਾਣ ਕੇ, ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 307/149 ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਚੌਥਾ- ਇਹ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਿਸਤੌਲ ਆਦਿ, ਜੋ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 324/149 ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਅੰਦਰ।

ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਿਲਾ
11 ਜੁਲਾਈ 1953

ਆਰ ਡੀ ਜੋਸ਼ੀ
ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ

ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 6, ਭਾਵ, ਨੱਥੂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ, ਪਰ ਇਹ ਸੋਧਿਆ ਚਾਰਜ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਕਲੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302, 307 ਅਤੇ 324 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੱਥੂ ਹੈ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 6 ਉਹੀ ਅਪਰਾਧ ਸਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਸੱਟਾਂ ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ ਸਨ ਮਾਨਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਭਾਰਤੀ ਪੈਨਲ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 324, ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨੱਥੂ ਨੇ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਾਂ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ

307 ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਨਾਥੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਰੰਜਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀ, ਜਦੋਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਚਸਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨੱਥੂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 6, ਯਾਨੀ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ "ਜਾਂ ਤਾਂ ਧੋਖਾ ਖਾ ਗਈ" ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ "ਸਿਰਫ ਉਸ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ" ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਵਿਛਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੋ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ।

ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 239 ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 239 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ: - ਜਿਵੇਂ

"239. ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ: -

(a) ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ;

* * * *
* * * *

ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਖਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।"

ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਬੂ ਲਾਲ ਚੌਖਾਨੀ ਬਨਾਮ Emperor ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, (1) ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਦੇਸ਼, ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। "ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ " ਵਿਅਕਤੀ . ਉਸੇ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ "ਸਹੀ ਦੇਸ਼ੀ" ਜਾਂ "ਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ" ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ

"ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ ਹਨ।"

ਇਹ ਨਿਪਟਿਆ ਹੋਇਆ ਕਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 239 ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ, ਜੇਕਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਸੁਬ੍ਰਾਹਮਣੀਆ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। (2)ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਬੂ ਲਾਲ ਚੌਖਾਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ(1) .

ਕੇਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 239 (ਏ) ਵਿੱਚ "ਉਹੀ ਅਪਰਾਧ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਸੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ: ਦੇਖੋ ਨਗਾ ਸਰ ਕੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ (3)। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਉਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਉਸੇ ਥਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 239 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕੇਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਰਵਿਜਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 537 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੁਬਾਰਾ ਮੰਨੀਆ ਦੇ

ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ (1) ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਉਥੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਤਾਜ ਖਾਨ ਬਨਾਮ Emperor (2) ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕੋ ਮਤਭੇਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧਭਾਸ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਬਰਮਾ ਦੇ ਕੇਸ ਅਜ਼ੀਮ-ਉਦ-ਦੀਨ ਬਨਾਮ Emperor (3) ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 239 ਵਿੱਚ "ਇੱਕੋ ਅਪਰਾਧ" ਸ਼ਬਦ ਵਿਧੀ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੀ ਤਰਾ ਕਿਸੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦੋਨਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸਹਾਇਕ, ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਸੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੌਣ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਰਾਣੀ ਰੰਜਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ ਸਮਰਾਟ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ (4) ਜਿੱਥੇ ਸਰ ਲਾਰੈਂਸ ਜੇਨਕਿੰਸ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਪੰਨਾ 30 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ-

"ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਤਾਜ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਡਿਊਟੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਡਰ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਸਵਾਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।"

ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੇਸ ਰਜਿ. ਬਨਾਮ ਹੇਲਡਨ ਨੂੰ ਵੀ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ, (1) ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕਿਸੇ ਚਸਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ-

"ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਹਰ ਗਵਾਹ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਖਾਤੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜਿਊਰੀ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਸਲ ਸੱਚਾਈ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢਣ ਲਈ।"

ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੁਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਟੀਫਨ ਸੇਨੇਵਿਰਾਥਨੇ ਬਨਾਮ ਦ ਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, (2) ਜਿੱਥੇ ਲਾਰਡ ਰੇਚੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੇਜ 300 ਤੇ ਕਿਹਾ-

ਪਰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਕਿਸੇ ਸਾਬਕਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਉਲਝਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਦੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਿਹੜਾ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਭਗ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧੇ। ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਬੇਸ਼ਕ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਵੇਂ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਉਲਝਣਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੰਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਖੁਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੇ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਨੇ, ਅਤੇ ਦੋ ਸੈੱਟਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਜੇ ਅਧਿਆਇ XIX ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 233 ਤੋਂ 240 ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਜੋੜਨ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਹਨ।

ਬਾਬੂ ਲਾਲ ਚੌਖਾਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ (1) ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

"ਪਰ ਦੇਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਬਿਹਤਰ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਲਈ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ। ਇਹ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਜਾਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰਥਾਤ, ਉਹ ਕੇਸ ਹੋਵੇ ਜੋ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਉਹੀ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦਾ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਨੀਚੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ।

ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁੜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੀ ਚਾਵਲਾ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੂਹ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੰ. 1 ਤੋਂ 6 ਨੇ ਕਤਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ. 25) ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਇਕੱਲੇ ਨਾਥੂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜੱਜ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਬੂਤ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਸਮੂਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਵੱਲੋਂ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 28) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ, ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਧਿਰ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਚੁੱਪ ਰਹੇ। ਕੀ ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬੇਕਸੂਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਝੂਠਾ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਲਝਣਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਤੇ ਬੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਜੋ ਵੀ ਕਰੇ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰੇ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਕੇਸ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਚੁਣਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 169 ਅਤੇ 170 ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਸਬੂਤ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ, ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਢੁੱਕਵਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 28) ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖੁਦ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।

ਦੁਲਟ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ | ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Authenticated/vetted by: Kirna Devi Translator